

**TEHLİKELİ MADDE TAŞIYAN ESKİ ARAÇ VE ÜST YAPILARIN MUAYENE
VE BELGELENDİRMELERİ HAKKINDA YÖNERGE**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönergenin amacı, tehlikeli madde taşımacılık faaliyetinde kullanılan, ancak ADR gerekliliklerini tam karşılamayan eski araç, araç üst yapıları ve bu araçlarda taşınan yük taşıma birimleri ile ulusal sınırlarımız dâhilinde ve/veya ADR'ye taraf olmayan ülkelere yapılacak taşımacılık faaliyetlerinde can, mal ve çevre güvenliğini artırmak için gerekli olan tedbirlere yönelik usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönerge;

- a) Tehlikeli yük taşıyan 2014 model ve öncesi eski araçların ve üst yapıların tabi olacakları güvenli taşımacılık kriterleri,
- b) Bu araçların yıllık teknik muayeneleri ile üst yapı ve yük taşıma birimlerinin periyodik/ara/istisnai muayeneleri ve belgelendirilmeleri,
- c) 2017 model ve öncesi asfalt tankerleri, 2019 model ve öncesi katı tehlikeli maddelerin taşımacılığında kullanılan tanklar gibi özel üst yapıların muayeneleri ve belgelendirilmeleri, hakkında usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 - (1) Bu Yönerge, 655 sayılı Ulaştırma ve Altyapı Alanına İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesine, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 477 ve 497 nci maddeleri, 30/11/2005 tarihli ve 5434 sayılı Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığın İlişkin Avrupa Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanunla taraf olduğumuz Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığın İlişkin Avrupa Anlaşması (ADR), Tehlikeli Malların Karayolu ile Taşınması Hakkında Yönetmelik ile Tehlikeli Madde Taşıyan Araç ve Üst Yapıların Teknik Muayeneleri Hakkında Yönetmelik hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönergede geçen;

- a) ADR: Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığın İlişkin Avrupa Anlaşmasını,
- b) Araç/Taşıt: Karayolunda tehlikeli madde taşımacılığı yapılması amacıyla ilgili mevzuata uygun olarak imal edilen en az dört tekerlekli ve azami tasarım hızı 25 km/s'den fazla olan kamyon, kamyonet, tanker ve bunlar tarafından çekilmesine izin verilen römorklar ile çekici türündeki taşıtlarla çekilen yarı römork veya römork türündeki taşıtlar ile bu amaçla özel donanımı bulunan diğer taşıtları,
- c) Bakanlık: Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığını,
- ç) Eski araç/taşıt: Tehlikeli Maddelerin Karayolu ile Taşınması Hakkında Yönetmeliğe göre, 1/1/2015 tarihinden önce trafiğe tescil edilmiş araç/taşıtları,
- d) İdare: Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürlüğünü,
- e) Muayene merkezi: Tehlikeli Madde Taşıyan Araç ve Üst Yapıların Teknik Muayeneleri Hakkında Yönetmelik kapsamında araç ve üst yapıların muayenelerinin yapılacağı Bakanlık tarafından yetkilendirilen merkezleri,
- f) Onay Kuruluşu: Tehlikeli Madde Taşıyan Araç ve Üst Yapıların Teknik Muayeneleri Hakkında Yönetmelik kapsamında yapılacak teknik muayene ve belgelendirme işlemlerini gerçekleştirmek üzere, Bakanlık tarafından yetkilendirilen ve TÜRKAK tarafından ISO 17020 kapsamında A tipi muayene kuruluşu olarak akredite edilen kurum/kuruluşları,

g) Taşıt Uygunluk Belgesi: Ulusal sınırlarımız dâhilinde ve/veya ADR' ye taraf olmayan ülkelere taşımacılık faaliyetlerinde bulunacak ADR' nin gerekliliklerini tam olarak sağlayamayan eski araçlara tehlikeli madde taşımacılığı faaliyetinde bulunmaları için Bakanlığın belirlediği usul ve esaslarına göre düzenlenen belgeyi,

ğ) Tehlikeli madde: ADR'ye göre tehlikeli olarak kabul edilen madde ve nesnelere,

h) TSE K 560: Patlayıcı madde ve nesnelere taşıyan EX II ve EX III araçların yük bölmelerinin, üst yapılarının, konteynerlerin tasarım, test ve muayene kriterlerini belirleyen ve Türk Standartları Enstitüsü tarafından hazırlanarak yayımlanan kriteri

ı) Üst Yapı: Araç üstü sabit tanklar (tankerler), tüplü gaz tankerleri, sökülebilir tank ile mobil patlayıcı taşıma birimi ve bunlara ilişkin donanımları,

i) Yük taşıma birimi: Tehlikeli madde taşımacılığında kullanılan konteyner, tank konteynerleri, tank takas gövdeleri, çok elemanlı gaz konteynerleri (ÇEGK), portatif tanklar ve IBC' yi,

ifade eder.

(2) Bu Yönergede kullanılıp da bu maddede yer almayan terimler veya kavramlar için ilgili Yönetmeliklerde ve ADR'de yer alan tanımlar esas alınır.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler, Eski Araç ve Üst Yapıların Muayene ve Donanım Kriterleri

Muayene ve belgelendirmeye ilişkin genel hükümler

MADDE 5 - (1) Eski araç ve üst yapı muayenelerinde ADR'de belirtilen süreler geçerlidir.

(2) 2014 ve öncesi model yılına sahip araç ve üst yapılar bu Yönerge'de tadat edilen kriterleri karşılamaları kaydıyla ülke sınırları dâhilinde ve ADR'ye taraf olmayan ülkelere tehlikeli madde taşımacılık faaliyetinde bulunabilir.

(3) Kapasitesi 1 m³'ten fazla olan sabit tanklarda veya sökülebilir tanklar veya münferit kapasitesi 3 m³'ten fazla tank konteyneri, portatif tank, ÇEGK ile tehlikeli madde taşımacılığı yapılan araçlar ile Sınıf 1 (patlayıcı maddeler) taşımacılığında kullanılan araçlar Taşıt Uygunluk Belgesi almak zorundadır. Bu limitlerin altında olan veya ambalajla taşımacılık yapılan araçların ADR/Taşıt Uygunluk Belgesi alması zorunlu değildir.

(4) Tank konteyner ve Sınıf 1 maddelerinin taşımacılığında kullanılan konteynerlerin taşınmasında kullanılan konteyner taşıyıcı araçlar, bu Yönergede üst yapı için belirlenen şartlar hariç olmak üzere araç için belirlenen şartları sağladıkları takdirde Taşıt Uygunluk Belgesi alacaklardır. Bu araçların taşıt uygunluk belgelerinde üst yapıya ait bilgiler yer almaz.

(5) Tehlikeli madde taşımacılığında kullanılan eski araç ve üst yapılarının bu Yönerge kapsamında yapılacak ilk inceleme/muayenelerinde Taşıt Durum Tespit Belgesi ibraz edilmelidir.

(6) Taşımacılık faaliyetinde kullanılmayan yalnızca karayolu inşaat alanında satılacak kaplama için bitümün karayoluna serilmesinde kullanılan asfalt distribütörleri, iş makinası sınıfında değerlendirilmekte olup bu araçlara Taşıt Uygunluk Belgesi alınmasına gerek yoktur. Asfalt distribütörlerinin bitüm taşımacılığında kullanılması halinde, bu Yönergedeki şartları sağlamaları şartı ile Taşıt Uygunluk Belgesi alması zorunludur.

(7) Karayolu yol inşaatları için bitüm taşımacılığında kullanılan ve yükün belirli sıcaklığın altına düşmesini engellemek için brülörle donatılmış, 2017 model ve önceki yıllarda üretilmiş relay tankerlerinin Bakanlıkça bu Yönergede yayımlanan kriterleri karşılamaları, 2017 model sonrası yıllarda üretilmiş relay tankerlerinin ise ADR'de belirtilen yanmalı ısıtıcılar dışında kalan diğer şartları sağlamaları şartıyla Taşıt Uygunluk Belgesi düzenlenir.

(8) ADR gerekliliklerini karşılamayan 2014 ve öncesi model yılına sahip ve Taşıt Durum Tespit Belgesi/Taşıt Uygunluk Belgesi almış tamamlanmış araçların üst yapıları, Bakanlıkça bu Yönergede yayımlanan kriterleri karşılamaları şartıyla, ADR'ye uygun üretilmiş 2015 ve sonrası model yılına sahip araçlara aktarılabilir. Bu durumda ilgili araçlara model yıllarına bakılmaksızın Taşıt Uygunluk Belgesi düzenlenir. Aynı şekilde eski araçların tank kısmının yenilenmesi talebi halinde araca ADR'ye uygun olarak üretilmiş bir tank kullanılmalıdır.

(9) Sabit tank taşıyan araçlar ve MPÜB' lerde tank arka yüzeyi ile tampon arka kısmı arasındaki mesafe;

a) Tankın arka yüzeyi ile tamponun arka kısmı arasındaki mesafenin 100 mm'den az olmamalıdır.

b) Tankın arka yüzeyi ile araç üstünde bulunan tamponun arka kısmı arasındaki mesafenin 100 mm'den az olması durumunda ise araca, tankı arkadan gelebilecek çarpmalara karşı korumak üzere arka yüzeyi, tank arka yüzeyinden en az 100 mm geride konumlandırılmış tank arka koruması (üst tampon) montajı yapılmalıdır.

c) Tankın arka kısmı ile tampon veya üst tampon arasındaki 100 mm'lik mesafe içinde, tehlikeli madde ile temas halinde olan donanımların (dolum boşaltım vanaları vb.) bulunması halinde, donanımlar, dolap veya koruyucu çerçeve ile korumaya alınmalıdır.

ç) Arkadan dolum boşaltım yapan tankerlerde, dolap/koruyucu çerçeve dolum boşaltımı engellemeyecek şekilde katlanabilir/sökülebilir imal edilebilir.

(10) Tankın üst kısmında bulunan teçhizatlar tankın devrilmesi durumunda oluşacak hasarları önleyecek şekilde korunmuş olacaktır.

(11) Tank taşımacılığında kullanılan motorlu ve motorsuz araçlarda en az 1 adet topraklama çubuğu olmalı ve topraklama çubuğunun yeri işaretlenmelidir.

(12) Taşıma üniteleri; ADR 8.1.3 Tehlikeli İkaz ve Turuncu Plaka İşaretleri, ADR 8.1.4 Yangınla Mücadele Teçhizatları, ADR 8.1.5 Çeşitli ve Kişisel Koruyucu Teçhizat Şartları hükümlerini sağlamalıdır.

(13) Tank muayeneleri esnasında yapılacak işlemler, Ek-2'de ve Yönergenin ilgili bölümlerinde detaylandırılmış olup uygulamaya esas teşkil edecektir.

(14) Eski araçlara tadilat yapılması gerektiğinde Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca yayımlanan mevzuat hükümlerine uyulacaktır.

(15) Tehlikeli madde taşıyan tankların tamirat ve tadilatları, Onay Kuruluşunca düzenlenen Tamirat ve Tadilatçı Uygunluk Sertifikası olan işletmelerde yapılır.

(16) Tanklarda gerçekleştirilen muayeneler ve tamirat tadilatlarına ilişkin kayıtlar tank kaydı dosyasına eklenerek, Bakanlık veya Onay kuruluşunca talep edildiği takdirde ibraz edilmek üzere, tank sahibi/işletmecisi tarafından tankın kullanım ömrü boyunca ve tankın kullanımdan kaldırılmasından itibaren 15 ay süresince saklanmalıdır.

(17) Gaz taşımacılığında kullanılan tankların gövdesinin mevcut halinde değişikliğe neden olan tadilatlar için; işleme başlamadan önce Onay Kuruluşundan onay alınmalıdır. Tasarım değişikliğine neden olan bu tip tadilatlar için tanka ait teknik verileri içeren dokümanlar ve tankta yapılacak tadilata ilişkin dokümanlar onay kuruluşuna sunulmalıdır.

(18) Tankta taşınacak tehlikeli maddelerin listesi ve tehlikeli maddeye karşılık gelen tank kodu, özel hükmü ve paketleme grubu tank sahibi tarafından muayene öncesinde beyan edilmelidir. Bu beyan esas alınarak muayene faaliyetleri yürütülür. Beyanda belirtilen tehlikeli maddelerin doğrulanabilmesi için Onay Kuruluşu tarafından, beyanın Tehlikeli Madde Güvenlik danışmanı tarafından onaylanması veya taşıma evrakı örnekleri istenebilir.

(19) Sıvı taşımacılığında kullanılan tankların muayeneleri öncesi tankın yetkili temizleme tesislerinde temizlendiğine dair temizleme belgesinin ibraz edilmesi gerekir. Bitüm gibi yalnızca taşıma sırasında ürünün sıcaklığından dolayı tehlikeli olan veya temizlenmesi

mümkün olmayan maddeler için bu şart aranmaz. Bu durumda tankın iç kontrolü tankın içine girilmeden adam deliği ve/veya muayene açıklıklarından yapılır.

(20) Gaz taşımacılığında kullanılan tankların muayeneleri öncesi tank sahibi veya muayene merkezi işletmecisi tarafından tankta gazdan arındırma işleminin yapıldığına ilişkin beyanın imzalı olarak Onay Kuruluşu uzmanına teslim edilmesi gerekir.

(21) Katı tehlikeli madde taşımacılığında kullanılan tankların iç temizlikleri hava veya gerekli durumlarda sıvı ile yapılarak tank sahibi veya muayene merkezi işletmecisi tarafından tankın temizlendiğine ilişkin beyanın imzalı olarak Onay Kuruluşu uzmanına teslim edilmesi gerekir.

(22) Muayene Merkezleri araç incelemeleri ve tank muayeneleri sırasında her türlü iş sağlığı ve güvenliği önlemini almak ve gerekli iş sağlığı güvenliği ekipmanlarını sağlamak zorundadır.

(23) Tankların test basıncı ve teçhizat durumuna göre ADR bölüm 4.3`te belirtilen tank hiyerarşisine göre alt sınıftaki tanklara karşılık gelen tehlikeli maddeleri taşımaya izin verilir.

(24) Bu Yönergede belirtilen test şartlarına dayanabilecek özellikte imal edilmemiş bölmelerden oluşan tankların gövdelerinin Yönergede belirtilen şartları sağladığı takdirde, taşıma sırasında yalnızca tek bir tehlikeli madde yüklenmesine izin verilir.

Motorlu araçların sahip olması gereken donanım ve özellikler

MADDE 6 – (1) Motorlu araçlar, aşağıda belirtilen özelliklere sahip olmalıdır;

a) EX II, EX III, FL ve MPÜB tipi araçlarda bulunan akü yalıtılmış ve havalandırılmalı bir kutu içine alınacaktır.

b) FL, EX III ve MPÜB tipi araçlarda kalıcı olarak güç verilmiş devreler hariç olmak üzere, araçlara kesici şalter takılacaktır. Kesici şalter mümkün olduğunca aküye yakın olacaktır.

c) EX II tipi araçlar hariç olmak üzere, maksimum kütlesi 16 tondan fazla olan veya 10 tondan fazla çekme kapasitesine sahip 2005 yılı ve sonrası eski araçlarda, ABS fren sistemi bulunmak zorundadır. 2004 yılı ve öncesi model yılına sahip araçlarda ABS fren sistemi aranmaz.

ç) Motor dışı tüm elektriksel kablolar, bağlantılar, bağlantı soketleri, aydınlatma ekipmanları, vb. sağlam olacaktır. EX II tipi araç hariç olmak üzere, kablo tesisatı ADR 9.2.2.6.1` de belirtilen kablo tiplerinden herhangi birine uygun değilse, kabloların tamamı kablo kanalı içerisine alınacaktır. Kablolar sarkmayacak şekilde sabitlenecektir.

d) Elektrik tesisatı aracın normal kullanım koşullarında kazara alev almayacak ya da kısa devre oluşturmayacak biçimde yapılacak ve korunacaktır. FL tipi araçlarda dolum boşaltım kabini içinde bulunan elektrikli ekipmanlar ADR 9.7.8.2 hükümlerini karşılayacaktır.

e) Yakıt tankı sızdırmaz olacaktır. AT tipi araçlar hariç olmak üzere yakıt tankının yanından veya altından egzoz borusu geçmeyecektir. Geçmesi zorunlu durumlarda egzoz borusu yakıt tankından en az 10 cm mesafeden geçecek veya metal ısı kalkanı ile korumalı olacaktır.

f) EX/II ve EX/III tipi araçların motorları yalnızca dizel yakıt ile çalışacaktır. AT ve FL tipi araçların motorlarının gaz ile çalışması durumunda gerekli onayların alınarak yakıt türünün trafik tescil belgesinde belirtilmiş olması gerekmektedir.

g) Sabit tank taşıyan araçlarda tekerlerin dış yüzeyi arasındaki mesafe dolu tankın ağırlık merkezinin yükseklığının en az yüzde 90`nına eşit olacaktır.

ğ) Taşıma ünitesi başına yakıt tankının kapasitesi 1500 litreyi geçemez.

Motorsuz araçların sahip olması gereken donanım ve özellikler

MADDE 7- (1) Motorsuz araçlar, aşağıda belirtilen özelliklere sahip olmalıdır;

a) EX II tipi araçlar hariç olmak üzere, maksimum kütlesi 10 tondan fazla olan römorklar için 2005 yılı ve sonrası eski araçlarda ABS fren sistemi bulunmak zorundadır. 2004 yılı ve öncesi model yılına sahip araçlarda ABS fren sistemi aranmaz.

b) Tüm elektriksel kablolar, bağlantılar, bağlantı soketleri, aydınlatma ekipmanları vb. sağlam olacaktır. EX II tipi araç hariç olmak üzere, kablo tesisatı ADR 9.2.2.6.1’de belirtilen kablo tiplerinden herhangi birine uygun değilse, kabloların tamamı kablo kanalı içerisine alınacaktır. Kablolar sarkmayacak şekilde sabitlenecektir.

c) Elektrik tesisatı aracın normal kullanım koşullarında kazara alev almayacak ya da kısa devre oluşturmayacak biçimde yapılacak ve korunacaktır. FL tipi araçlarda dolmuş boşaltım kabini içinde bulunan elektrikli ekipmanlar ADR 9.7.8.2 hükümlerini karşılayacaktır.

ç) Sabit tank taşıyan araçlarda tekerlerin dış yüzeyi arasındaki mesafe, dolu tankın ağırlık merkezinin yüksekliğinin en az yüzde 90’ına eşit olacaktır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tehlikeli Madde Taşıyan ADR’ye Uygun Üretilmemiş Üst Yapıların Sahip Olması Gereken Donanım ve Özellikler

Akaryakıt ve bitüm tanklarının sahip olması gereken donanım ve özellikler

MADDE 8- (1) Maksimum çalışma basıncı 0,5 bardan az olan akaryakıt, bitüm ve petrol türevi taşıyan tanklar aşağıda belirtilen donanım ve özelliklere sahip olmak zorundadır.

a) Et kalınlıkları aşağıda bulunan tabloda belirtilen değerlerden az olmayacaktır.

Koruma Şartları	Koruma Şartlarına Uygunluk	Minimum Et Kalınlıkları		
		Alüminyum	Paslanmaz Çelikler	Diğer Çelikler
(a) Dairesel ve eliptik kesitli tanklar; güçlendirme elemanları için (ara bölmeler-dalga kırınlar-güçlendirme halkaları) aşağıdaki şartlardan <u>herhangi birini</u> sağlayacaktır.	UYGUN	4,0 mm	3,0 mm	3,0 mm
	UYGUN DEĞİL	5,0 mm	3,0 mm	4,0 mm
(b) Bavul (kutu) kesitli tanklar; güçlendirme elemanları için (ara bölmeler ve/veya dalgakırınlar) aşağıdaki şartların <u>tamamı</u> sağlanacaktır.	UYGUN	Gövde: 4,0 mm Uçlar: 5,0 mm	Gövde: 3,0 mm Uçlar: 4,0 mm	Gövde: 3,0 mm Uçlar: 4,0 mm
	UYGUN DEĞİL	Gövde: 5,0 mm Uçlar: 6,0 mm	Gövde: 3,0 mm Uçlar: 4,0 mm	Gövde: 4,0 mm Uçlar: 5,0 mm

b) Tankın eşdeğer çapı 1,8 metre altında ise yukarıdaki tabloda belirtilen kalınlıklar 1 mm azaltılabilir ancak hiçbir şekilde 3 mm altına inemez.

c) Bu tankların ilk muayenesinde kapasite tespiti yapılır. Toplam brüt kapasite ve varsa bölme brüt kapasiteleri tank plakası üstüne işlenir. Tankların görülebilecek bir yerine tankın net kapasitesi ayrıca yazılacaktır. Tank bölmelerden oluşuyorsa net kapasiteler her bir bölme için ayrı ayrı yazılmış olacaktır.

ç) ADR bölüm 3.2 tablo A'ya göre tankta taşınan tehlikeli maddeye ait tank kodunun 3. harfi B olan tankların her bir bölmesinde aşağıda belirtilen şartlar doğrultusunda dip vana bulunmalıdır. Buna göre;

1) 01.01.2023 tarihinden sonra ilk defa tank muayenesi yapılacak tanklarda dip vana bulunmalıdır.

2) 01.01.2023 tarihinden önce muayenesi yapılan tankların, bir sonraki tank muayene tarihine kadar dip vana tadilatının yapılması gerekmektedir. Bu sürede bahse konu tankların kullanımına devam edilir.

3) İki bölme veya dalgakıran arasındaki brüt hacmi 7500 litre ve toplam kapasitesi 15000 litreyi aşmayan tanklarda dip vana şartı aranmaz.

4) Kristalize olabilen veya oldukça viskoz maddelerin taşınmasına yönelik tanklar ile koruyucu bir astara sahip tanklar söz konusu olduğunda, dip vana yerine harici bir vana kullanılabilir.

d) Tank üstünde mevcut bulunan teçhizatlar için sertifikalı olma şartı aranmaz. Ancak yeni takılacak tesisatların teçhizat üreticisinin ADR'de atıf yapılan standartlara uygunluğunu gösteren beyanı aranacaktır.

e) Bitüm taşımacılığı yapan tanklarda ısı yalıtımı mevcut olacaktır. Yüksek sıcaklıkta dolmuş yapılan tanklarda dolmuş esnasında malın noktasal olarak yığılmasını engellemek için deflektörler bulunacaktır.

f) Akaryakıt/petrol türevi taşıyan tanklarının her bir bölmesi üstünde 90, 180 ve 270 derece açılarda sızdırmaz özellik gösteren ve açma basıncı en fazla 0,2 bar olan güvenlik valfi bulunacaktır.

g) Taşınan tehlikeli madde karşılığı tank kodunun 4. harfi "H" olan tanklar ADR 1.2.1 de hermetik tanklar için belirtilen hükümleri karşılayacaktır.

ğ) Asfalt tanklarının her bir bölmesi üzerinde tankın içindeki yükün oluşturacağı basıncı tahliye etmek için gerekli düzenek mevcut bulunacaktır. (Basınç tahliye valfleri, açıklıkları vb.)

Gaz taşıyan tankların sahip olması gereken donanım ve özellikler

MADDE 9- (1) Maksimum çalışma basıncı 0,5 bardan fazla olan gaz taşıyan tanklar ve kriyojenik tanklar aşağıda belirtilen özelliklere sahip olmak zorundadır.

a) Malzeme şartları hariç olmak üzere LPG Tankları, imal edildikleri yıla ait TS 1445 şartlarının tamamını karşılamak zorundadır. Ancak, yüksek mukavemetli çelik kullanıldığından dolayı TS 1445 de tarif edilen et kalınlığının altında imal edilen tanklar için bu Yönerge Ek-1 de belirtilen üretici beyanının ve EK-1 beyanının doğrulanabilmesi için tankın 3. taraf kuruluşlarca muayenesinin yapıldığını gösteren ilk muayene belgesi ile tanka ait et kalınlığı ve malzeme bilgisini içeren üreticiye ait teknik dokümanların ibraz edilmesi şartıyla standardın altında bir değerde et kalınlığına müsaade edilebilir.

b) Ek-1 beyanı ibraz edilemeyen veya ilk muayene dokümanlarına ulaşamayan tankların et kalınlık kontrolü TS 1445 standardına göre yapılacaktır. Buna göre;

1) TS 1445'e göre, tankın minimum et kalınlığı, 9 mm veya tank dış çapının 1/200'ü (Hangisi Büyükse) olarak seçilir.

2) Tank üzerinde ADR 6.8.3.2.14 maddesine uygun bir ısı yalıtım (güneşlik veya izolasyon) varsa; TS 1445 standardına göre belirlenmiş asgari et kalınlıkları 1 mm indirilebilir, ancak hiçbir şekilde asgari et kalınlığı 9 mm et kalınlığı altına inemez. Et kalınlığı şartını sağlayan ve iç kontrolü uygun olan ısı yalıtımlı (güneşlik veya izolasyon) tankların testlerinde ADR Bölüm 4.3.3.2.5'te bulunan tabloda belirtildiği üzere ısı yalıtımlı tanklar için verilen test basınçları uygulanır.

3) 9 mm'den az olmamak üzere, et kalınlık şartlarını sağlamayan tankların kullanımlarına 1 Ocak 2022 tarihine kadar müsaade edilir.

4) Et kalınlık kontrolü sonrası yapılan muayene ve testlerde kullanımı uygun bulunan tanklar yalnızca ADR Bölüm 4.3.3.2.5'e göre UN 1965 Karışım A1 ve daha az test basıncına sahip LPG karışımları için kullanılabilir.

c) Sıkıştırılmış veya sıvılaştırılmış veya çözünmüş gazların taşınmasına yönelik tanklarda bulunan güvenlik valfleri tankın test basıncının 0,9 ila 1,0 katı arasındaki bir basınçta açılabilir özellikte olacaktır.

ç) Soğutularak sıvılaştırılmış gazların taşınmasına yönelik tanklar, tankın üzerinde belirtilen maksimum çalışma basıncında açılabilme özelliği gösteren iki veya daha fazla, birbirinden bağımsız emniyet valfiyle donatılacaktır. Bu emniyet valflerinin en az ikisinin boyutu tek başına tankı boşaltabilecek kapasitede olacaktır.

d) Tankın brüt hacmine uygun olan boşaltma kapasitesinde güvenlik valfi/valfleri tank üstünde bulunacaktır. LPG tankları için aşağıdaki tablo kullanılır.

LPG Tankları İçin Toplam Valf Kapasiteleri (m³/sn)					
Tank Boyu	12 m	10 m	8 m	6 m	4 m
Tank Çapı					
2400 mm	9,8	8,5	7,3	5,9	4,5
2200 mm	9,0	7,9	6,7	5,5	4,2
2000 mm	8,3	7,2	6,1	5,0	3,8
1800 mm	7,6	6,6	5,6	4,5	3,4
1600 mm	6,8	5,9	5,0	4,1	3,1
1400 mm	6,7	5,8	4,9	3,9	2,9
Aralıkta kalan çap veya boy değerleri, tabloda karşılık gelen bir üst değere yuvarlanır.					

e) Tankların üstünde yer alan güvenlik valflerinin testlerinde gaz sınıfı ve tank tipine göre ilgili ADR hükümlerinde belirtilen basınç değerleri uygulanır. Taşınan tehlikeli madde karşılığı Tank kodunun 4. Harfi "H" olan tanklar ADR 1.2.1 de Hermetik tanklar için belirtilen hükümleri karşılayacaktır.

f) LPG tankları (UN 1011, UN 1075, UN 1965, UN 1969, UN 1978 taşıyan tanklar) ADR Bölüm 4.3'te atıf yapılan test basınçlarına uygun olarak test edilir.

g) Bu tankların ilk muayenesinde kapasite tespiti yapılır. Kapasite, azami içerik kütlesi, tankın taşıdığı gaz cinsi ve test basıncı tank plakası üstüne işlenir.

ğ) Vakum izolasyonu olmayan kriyojenik tankların ilk/periodyk muayenelerinde, tankın içinin göz ile muayenesi ve hidrostatik basınç testi yapılarak donanımları sızdırmazlık testine tabi tutulur. Vakum izolasyonlu kriyojenik tankların ve donanımlarının ilk/periodyk muayenelerinde ise vakum ölçümü ve sızdırmazlık testi gerçekleştirilir.

h) Tank üstünde mevcut bulunan teçhizatlar da sertifikalı olma şartı aranmaz. Yeni takılan teçhizatların ADR'de atıf yapılan standartlara uygunluğunu gösteren sertifikalar ibraz edilecektir. Tank üstünde değişimi yapılan contaların taşınan gaz ile uyumluluğunu gösteren conta üreticisi firma beyanı veya sertifikalar ibraz edilmelidir.

ı) Basıncılı tanklarda, ADR Bölüm 3.2 tablo A'da taşınan gaz sınıfına göre tank kodunun 3. harfine uygun olarak dip vana bulunacaktır. Kriyojenik tanklarda, dış hasara karşı koruma sağlanabildiği takdirde dip vana yerine harici vanalar kullanılabilir.

i) LPG ve vakum izolasyonu ile soğutularak sıvılaştırılmış gazları taşıyan tankların dışında diğer gaz türlerini taşıyan tanklar için de bu fıkra hükümleri uygulanır. Söz konusu tankların testlerinde ADR hükümleri geçerlidir.

j) Vakum izolasyonu kriyojenik tankların muayenelerinde test için gerekli bilgilere tank plakasından ulaşılmadığı veya söz konusu bilgilerden şüpheye düşüldüğü durumlarda Ek-1’de istenen formatta tankın üreticisi tarafından hazırlanan beyan ile EK-1 beyanının doğrulanabilmesi için tankın 3. taraf kuruluşlarca muayenesinin yapıldığını gösteren ilk muayene belgesi araç sahibi tarafından Onay kuruluşuna ibraz edilmelidir. Ek-1 beyanı ibraz edilemeyen veya ilk muayene dokümanlarına ulaşılmadığı durumlarda tank üstünde bulunan güvenlik valfi açma basınçları çalışma basıncı alınarak muayeneler yapılır ve tankın kullanımına 1 Ocak 2022 yılına kadar müsaade edilir.

k) LPG ve vakum izolasyonu kriyojenik tanklar dışında kalan diğer gaz türlerini taşıyan tankların muayenelerinden önce üretici firma tarafından Ek-1’de istenen formatta tankın üreticisi tarafından hazırlanan beyan ile EK-1 beyanının doğrulanabilmesi için tankın 3. taraf kuruluşlarca muayenesinin yapıldığını gösteren ilk muayene belgesi ile tanka ait et kalınlığı ve malzeme bilgisini içeren üreticiye ait teknik dokümanlar araç sahibi tarafından Onay kuruluşuna ibraz edilmelidir. Bu beyan esas alınarak muayene faaliyetleri yürütülür. İlgili tanklarda söz konusu beyana ulaşılmadığı durumlarda tankın iç kontrolü ve et kalınlığı ölçümü yapılmaksızın ADR’de belirtilen test basınçlarına göre hidrostatik basınç ve sızdırmazlık testleri yapılarak tankların kullanımına 1 Ocak 2022 yılına kadar müsaade edilir.

Sıvı kimyasal tehlikeli maddeleri taşıyan tankların sahip olması gereken donanım ve özellikler

MADDE 10- (1) Taşınan tehlikeli malın UN numarası karşılığında tank kodunun ikinci harfi (G,1.5 ve 4) olan ve sıvı kimyasal taşıyan tanklar aşağıda belirtilen özelliklere sahip olacaktır.

a) Tankta taşındığı beyan edilen tehlikeli madde ile tank gövde ve teçhizat malzemesi uyumlu olacaktır.

b) Aşındırıcı kimyasal taşıyan tanklarda Onay Kuruluşundan ilgili tadilat kapsamında “Tamirat Tadilat Uygunluk Belgesi” alan işletmelerce kaplama/astarlama yapılarak tehlikeli madde ile uyumluluk sağlanabilir. Bu durumda kaplama/astarlamayı yapan işletme tarafından hazırlanan ve kaplama/astarlamanın ilgili kimyasal için dayanımını gösteren uygunluk raporları muayene öncesinde onay kuruluşuna sunulacaktır.

c) Tankta kullanılan contalarda herhangi bir aşınma, yıpranma vb. belirtiler olmayacaktır.

ç) Tank kodunun ikinci harfi basınçlı bir tanka karşılık gelen kimyasalları taşıyan tankların gövdeleri dairesel kesitli ve paslanmaz çelikten mamul olacaktır. Bu tankların et kalınlıkları aşağıda bulunan tabloda belirtilen değerlerden az olmayacaktır.

Koruma şartları	Koruma Şartlarına Uygunluk	Minimum Et Kalınlıkları
		Paslanmaz Çelikler
Güçlendirme elemanları için (ara bölmeler-dalgakıranlar-güçlendirme halkaları) aşağıdaki şartlardan <u>herhangi biri</u> sağlanmalıdır: <ul style="list-style-type: none">Herhangi iki güçlendirme elemanı arasındaki maksimum mesafe 1750 mm,Güçlendirme elemanları arasındaki maksimum brüt hacim 7500 litre, olmalıdır.	UYGUN	3,0 mm
	UYGUN DEĞİL	5,0 mm

d) Tankın eşdeğer çapı 1,8 metre altında ise yukarıdaki tabloda belirtilen kalınlıklar 1 mm azaltılabilir ancak hiçbir şekilde 3 mm altına inemez.

e) Tank kodunun ikinci harfi “G” olan basınçsız kimyasal tankların et kalınlıkları 8 inci madde birinci fıkra (a) bendinde belirtilen şartları sağlayacaktır.

f) ADR Bölüm 3.2 tablo A’ya göre tankta taşınan tehlikeli maddeye ait tank kodunun 3.harfi B olan tankların her bir bölümünde dip vana bulunacaktır. Kristalize olabilen veya oldukça viskoz maddelerin taşınmasına yönelik tanklar ile koruyucu bir astara sahip tanklar söz konusu olduğunda, dip vana yerine harici bir vana kullanılabilir.

g) ADR Bölüm 3.2 tablo A’ya göre tankta taşınan tehlikeli maddeye ait tank kodunun ikinci harfine göre güvenlik valfi bulunan tankların her bir bölümü üzerinde, tankın içindeki yükün oluşturacağı basıncı tahliye etmek için gerekli düzenek aşağıdaki tabloda belirtilen şartları sağlayacak şekilde bulunacaktır. Tankların ve güvenlik valflerinin testinde tabloda belirtilen değerler kullanılacaktır. Taşınan tehlikeli madde karşılığı Tank kodunun 4. harfi “H” olan tanklar ADR 1.2.1 de Hermetik tanklar için belirtilen hükümleri karşılayacaktır.

Tank Kodu 2.Hanesi	G	1,5	4	4*
Güvenlik Valfi Açma Basıncı	≤ 0,5 bar	0,5 bar < ... < 1,5 bar	1,5 bar ≤ ... < 3bar	3 bar ≤ ... < 4 bar
Tankın Çalışma Basıncı**	-	En fazla 1,15 bar olmak üzere güvenlik valfi açma basıncı	Güvenlik Valfi Açma Basıncı	3 bar
Güvenlik Valfinin Tam Kapasiteye Ulaşma Basıncı	< 0,2 bar (Sızdırmaz Özellikli)	< 1,5 bar	< 4 bar	< 4 bar
Tankın Test Basıncı	0,5 bar	1,5 bar	4 bar	4 bar
Bölme Test Basıncı	0,25 bar	Çalışma Basıncının 1,3 Katı		
Taşınacak Sıvının Kaynama Noktası	K.N >35 °C	K.N >35 °C	K.N >35 °C	K.N <35 °C

* Üstünde güvenlik valfi bulunmayan hermetik tankların çalışma ve test basınçları için bu sütundaki test değerleri kullanılır.
** Tankın çalışma basıncı tank plakasına işlenmelidir. Bu değer aynı zamanda sızdırmazlık test basıncıdır

ğ) ADR Bölüm 3.2 tablo A’ya göre taşınan tehlikeli maddeye karşılık gelen özel hükümler tank muayeneleri sırasında kontrol edilmelidir.

h) Fiber takviyeli kompozit malzemeden yapılan tanklarda tank gövde malzemesinde herhangi bir aşınma, deformasyon ve renk değişikliği belirtileri bulunmayacaktır. Bu tanklarda et kalınlığı şartı aranmaz ancak, et kalınlığı haricinde bu fıkradaki diğer hükümler geçerlidir.

i) Tank üstünde mevcut bulunan teçhizatlar için sertifikalı olma şartı aranmaz. Ancak yeni takılacak teçhizatların, teçhizat üreticisinin ADR’de atıf yapılan standartlara uygunluğunu gösteren beyanı aranacaktır. Tank üstünde değişimi yapılan contalar dâhil teçhizatların taşınan kimyasal ile uyumluluğunu gösteren üretici firma beyanı veya sertifikalar ibraz edilmelidir.

i) Bu tankların ilk muayenesinde kapasite tespiti yapılır. Toplam brüt kapasite ve varsa bölme brüt kapasiteleri tank plakası üstüne işlenir.

Diğer tankların sahip olması gereken donanım ve özellikler

MADDE 11- (1) 4 bar üstü hesaplama basıncına sahip sıvı kimyasalları taşıyan tanklar (tank kodunun 2. harfi, 4'ten büyük olan tanklar), ADR'de belirtilen tüm gerekliliklere sahip olmalıdır. Bu gereklilikleri taşımayan tanklarla, tank kodunun 2. harf karşılığı 4 bar üzerinde olan sıvı tehlikeli maddelerin taşınmasına müsaade edilmez.

(2) 2019 yılı ve öncesi model yılına sahip katı tehlikeli maddelerin taşınmasında kullanılan tankların kontrolü aşağıdaki gibi yapılır;

a) Taşınan tehlike madde karşılığı tank kodunun 2. harfi G veya 2.65 olan ve tank kodunda (+) bulunmayan tankların muayeneleri yapılarak Taşıt Uygunluk Belgesi düzenlenebilir. Diğer katı tehlikeli maddelerin taşınmasında kullanılan tanklarda ADR hükümlerinin tamamı aranır.

b) İlk, ara ve periyodik muayenelerde tankların 0,5 bar hava veya 2 bar su ile sızdırmazlık ve teçhizat kontrolü yapılır. Testlerin hava ile yapılması durumunda tanktaki basıncı uzaktan kontrol edecek manometreler ile gerekli iş sağlığı ve güvenliği önlemleri alınarak sızdırmazlık testleri yapılır.

c) Tankların iç kontrolü, kalınlık ölçümü ve hidrostatik testi yapılmaz.

ç) Tankın boşaltım hattında ve varsa tankın üstünde bulunan güvenlik valflerinin testleri yapılır. Boşaltım hava hattı ve tank üstünde açma basıncı en az 2 bar olan en az 2 adet güvenlik valfi bulunmalıdır. Bu güvenlik valflerinden birinin yerini tankın basıncını gösteren manometre alabilir. Bu manometre üstünde/yanında tank basıncının 2 barı geçmemesi için gerekli uyarılar yazılmalıdır. Hermetik tanklarda güvenlik valflerinin taşıma sırasında tank ile bağlantısını kesecek vana tertibatı bulunmalıdır.

d) Bu tanklarda dip vana şartı aranmaz, kapasite ölçümü yapılmaz. Tank plakasının ilgili bölümüne “Katı Tehlikeli Madde Taşımacılığı” ibaresi düşülür.

(3) 2020 yılı ve sonrasında imal edilen katı tehlikeli maddelerin taşınmasında kullanılan tanklarda ADR hükümlerinin tamamı aranır.

(4) 2014 yılı ve öncesi model yılına sahip tehlikeli maddelerin taşınmasında kullanılan vakumla çalışan tankların kontrolü aşağıdaki gibi yapılır;

a) Taşınan tehlike madde karşılığı tank kodunun 2. harfi G olan vakumla çalışan atık tanklarının muayeneleri yapılarak Taşıt Uygunluk Belgesi düzenlenebilir. Diğer vakumla çalışan atık tanklarında ADR hükümlerinin tamamı aranır.

b) Yalnızca taşınan tehlikeli madde karşılığı tank kodunun 3. harfi A veya B olan tanklar açılabilir bombeye sahip olabilir. Açılabilir bombe sızdırmaz olarak kapatılabilir özellikte olmalıdır.

c) Tanklarda dip vana yerine tanka mümkün olduğu kadar yakın yerleştirilmiş harici bir vana kullanılabilir.

ç) Basınçlandırma ve vakum işlemi için tank içinde piston kullanılan tankların maksimum çalışma basıncı en fazla 1 bar, basınçlandırma ve vakum işlemi için pompa kullanılan tankların maksimum çalışma basıncı en fazla 3 bardır.

d) Tankta oluşan basınç ve vakumu gösteren manometre mevcut olmalıdır. Bu manometre üstünde maksimum çalışma basıncı işaretlenmelidir. Tankta doluluk seviyesini gösterecek ekipmanlar bulunmalıdır.

e) Tank üstünde veya pompa tank bağlantılarında tankın maksimum çalışma basıncını geçmesini engelleyecek şekilde güvenlik valfi veya patlatma diski bulunmalıdır.

f) Tankların iç kontrolü ve kalınlık ölçümü yapılmaz. Bu tankların test basıncı 4 bar, sızdırmazlık test basıncı maksimum çalışma basıncıdır. Test sırasında kapasite ölçümü yapılarak brüt hacim plakaya işlenir.

(5) Tehlikeli maddelerin taşınmasında plastik tank kullanılmasına müsaade edilmez.

Patlayıcı taşıyan üst yapıların sahip olması gereken donanım ve özellikler

MADDE 12- (1) Sınıf 1 patlayıcı maddelerin taşınmasında kullanılan; EX/II ve EX/III araçların üst yapıları aşağıda belirtilen özelliklere sahip olmak zorundadır.

a) Sınıf 1 patlayıcı maddelerin taşınmasında ADR'ye göre onaylı ambalajlar kullanılmalıdır. Patlayıcı maddeler açık veya yanıcı özellikteki malzemelerden imal edilmiş üst yapı araçlarda taşınmaz.

b) EX/II araçta örtülü/brandalı taşımacılığa izin verilir. EX/III araçta örtülü/brandalı taşımacılık yapılamaz, üst yapı kapalı olmalıdır.

c) EX/II araçlarda kullanılacak örtünün/brandanın yanma hızı, ISO 3795:1989'a göre 100 mm/dakikayı geçmeyecektir.

ç) Patlayıcı taşıyan araçların sürücü bölmesi aralıksız bir duvar ile yük bölmesinden ayrılmış olacaktır.

d) Kapalı kasa tipindeki EX/III araçların üst yapıları, TSEK 560 kriterine uygun olacaktır.

e) Konteyner ile yapılan taşımacılıklarda, yurt dışından gelen konteynerlerde ilgili taşıma moduna göre ülkemizin taraf olduğu tehlikeli madde taşımacılığına ilişkin uluslararası anlaşmalarda belirtilen şartlar sağlanmalıdır. Yurt içinde yapılan patlayıcı madde taşımacılığında kullanılan konteynerler ADR 7.1.5 maddesi gereği ADR Bölüm 9.3 te belirtilen şartların sağlanması için TSE K 560 şartlarını sağlamalıdır.

f) Araçlar, dış tehlikelerden ve hava koşullarından koruyacak şekilde yapılmış ve donatılmış olacaktır.

g) Taşınan tehlikeli maddelerin yükleme yüzeyi, yüke herhangi bir şekilde zarar vermeyecek şekilde yapılmış olacaktır. Yükleme tarafından, yükleme sırasında yükün kaymasını engelleyecek önlemler alınacaktır.

ğ) Araç üst yapısında kullanılan elektrik aksamının nominal voltajı 24 V'yi geçmeyecektir.

h) EX/II araçlarda yük bölmesindeki aydınlatma sistemi tavanda yer alacak, kabloları ve ampülü dışarıyla temas etmeyecek şekilde kaplanmış olacaktır. EX/III araçlarda yük bölmesinde elektrik tesisatı bulunmayacaktır.

1) Patlayıcı maddenin tank içerisine taşınması durumunda;

1) EX/III araçlarının motor kısımları otomatik yangın söndürme sistemi olmalıdır.

2) EX/III araçlarda tekerlek yanmasına karşı metal termal kalkan ile yükün korunması sağlanmış olmalıdır.

3) EX/III araçlarda tank ile araç arasında en az bir adet topraklama bağlantısı olmalıdır.

MPÜB'nin sahip olması gereken donanım ve özellikler

MADDE 13 – (1) Mobil Patlayıcı Üretim Birimleri (MPÜB) aşağıda belirtilen özelliklere sahip olmak zorundadır.

a) Üst yapı ile araç arasında en az bir topraklama bağlantısı bulunacaktır.

b) Üst yapı araca yerleştirilirken taşıma yüzeyinin toplam genişliği yüklü aracın ağırlık merkezi yüksekliğinin en az % 90'ı kadar olacaktır.

c) Yanmalı ısıtıcılar ADR'de belirtilen şartları karşılamak zorundadır.

ç) Motor kısımları otomatik yangın söndürme sistemi ile donatılmalıdır.

d) Tekerlek yanmasına karşı metal termal kalkan ile yükün korunması sağlanmış olacaktır.

e) Yük bir basınçsız tankta taşınıyorsa, tank kısmı ile ilgili tank koduna uygun olarak bu Yönerge'de basınçsız olarak kimyasal taşıyan tanklar için belirtilen kriterler sağlanmak zorundadır.

f) Yükün bir basınçlı tankta taşınması durumunda ise tank ADR Bölüm 6.12 şartlarını sağlamak zorundadır.

g) MPÜB ünitesi içerisindeki BK2 tipi dökme konteynerler sızdırmaz olacaktır.

ğ) MPÜB'ler ADR Bölüm 6.12'de belirtilen ekipman ve patlayıcılara yönelik özel bölme şartlarını sağlayacaktır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Diğer Hususlar

MADDE 14- (1) Eski tankların olumlu sonuçlanan muayeneleri sonrası toplam tank ve bölme brüt hacimleri, göz sayısı, test basınçları, muayene tarihi ve onay kuruluşu tarafından verilecek tank seri numarası (Seri numarasına ulaşılmadığı takdirde Onay Kuruluşunca verilecektir) bilgilerini içeren tank plakası hazırlanarak tankın görünür bir yerine yerleştirilir. Muayene tarihi (ay ve yıl) işaretlenip, tarihin yanı soğuk damga ile Onay Kuruluşu tarafından mühürlenir.

(2) Tank Muayene kapsamı ilk/periodyk muayene ise muayene tarihi yanına "P" harfi, ara muayene ise "L" harfi eklenir.

(3) 7500 litreden fazla brüt hacme sahip göz bulunan tanklarda söz konusu bölme dalga kıranlı 7500 litreden daha küçük brüt hacimlere ayrılmışsa, Tank plakasında ilgili gözün brüt hacminin yanına "S" harfi konulur.

(4) Gerek eski araçlar gerekse de yeni araçlarda iki bölme veya dalgakıran arasındaki brüt hacmi 7500 litreyi aşan tank bulunması durumunda ADR/Taşıtlı Uygunluk Belgelerinin açıklama kısmına ilgili bölme için "%20'den fazla ve %80'den az dolun oranıyla taşımacılık faaliyeti yapılamaz" şerhi düşülür.

(5) Tehlikeli madde taşımacılığında kullanılan plastik IBC'lerin (orta boy dökme yük konteynırı) ADR'de belirtilen şartların tamamını sağlaması gerekmektedir.

(6) ADR mevzuatına uygun üretilmemiş eski metal IBC'lerin (2014 yılı ve öncesi üretilmiş olanlar) bu Yönerge kapsamındaki ilk muayenesi bir IBC işletmecisinin gösterdiği uygun bir yerde onay kuruluşu gözetiminde yapılır. Muayene tarihi yanı (ay/yıl), Onay Kuruluşu tarafından formatı belirlenen IBC plakasına işlenerek, tarihin yanına Onay Kuruluşunun işareti vurulur. Seri numarası bulunmayan IBC'lere Onay Kuruluşunca seri numarası verilir.

(7) ADR mevzuatına uygun üretilmemiş eski metal IBC'ler (2014 yılı ve öncesi üretilmiş olanlar) ile ADR mevzuatına göre üretilen IBC'lerin (2014 yılından sonra üretilmiş olanlar) ara/periodyk muayenesi 2,5/5 (iki buçuk/beş) yılda (± 3 ay) bir IBC işletmecisinin gösterdiği uygun bir yerde onay kuruluşu gözetiminde veya IBC muayeneleri için Onay Kuruluşundan "Muayene Yeterlilik Belgesi" almış işletmelerde yapılır. Muayene tarihi (ay/yıl) IBC plakasına işlenerek yanına Onay Kuruluşunun işareti veya Muayene Yeterlilik Belgesi almış işletmenin işareti vurulur.

(8) 2014 model ve öncesinde üretilmiş, ADR şartlarını sağlamayan eski tüplü gaz tankerlerinin (batarya aracının) üst yapıları ile eski çok elemanlı gaz konteynerlerinin periyodik muayeneleri ADR 6.8.3.4.15 ve ADR 6.8.3.4.17 e göre Onay Kuruluşu gözetiminde tüplü gaz tankeri veya ÇEGK'nin işletmecisinin gösterdiği uygun bir yerde ADR mevzuatında belirtilen sürelerde gerçekleştirilir. Tüplü gaz tankeri veya ÇEGK üstünde bulunan ve muayene tarihi gelen basınçlı ekipmanların muayeneleri Tehlikeli Maddelerin Karayolunda Taşınması Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre yapılır. Tüplü gaz tankeri veya ÇEGK üstünde mevcut bulunan teçhizatlar için sertifikalı olma şartı aranmaz. Ancak yeni takılacak teçhizatların ADR'de atıf yapılan standartlara uygunluğunu gösteren belgeler ibraz edilmelidir.

(9) 2014 yılından sonra ADR'ye uygun olarak üretilmiş tank konteyner/çok elemanlı gaz konteyneri/tank takas gövdesi/portatif tanklar/batarya araçlar/ÇEGK ara ve periyodik muayeneleri, ADR'ye uygun bir şekilde Onay Kuruluşu gözetiminde işletmecisinin gösterdiği uygun bir yerde gerçekleştirilir.

(10) 2014 model ve öncesinde üretilmiş, ADR şartlarını sağlamayan tank konteynerleri, tank takas gövdeleri ve portatif tankların muayenesi, tankta taşınacak tehlikeli maddeye göre Yönerge'nin üçüncü bölümünde düzenlenen kriterlere göre yapılır. Muayene öncesinde tankın 2014 ve öncesinde üretildiğine ilişkin belgeler ibraz edilmelidir. Bu belgeler ibraz edilmediği veya ibraz edilen belgelerin tank konteyner üzerinde bulunan işaretleme plakası ile eşleştirilemediği takdirde muayene faaliyetlerine başlanmaz.

(11) Sabit tank taşıyan eski araçların konteyner taşıyıcıya dönüştürülmesi halinde araca ait durum tespit belgesi ve dönüşüme ilişkin araç proje onayının ibrazı şartıyla taşıt uygunluk belgesi düzenlenir. Bu şekilde konteyner taşıyıcıya dönüştürülen sabit tank taşıyan eski araçların üzerinden indirilen tanklar hiçbir şekilde tehlikeli madde taşımada kullanılamaz.

(12) ADR şartlarını sağlamayan sıvı ve katı tehlikeli maddelerin taşımada kullanıldığı ADR 4.1.3.6 kapsamındaki eski basınçlı kapların muayeneleri Onay Kuruluşu uzmanı gözetiminde, ADR 4.1.3.6.6'da belirtildiği şekilde kap işletmecisi tarafından gösterilen uygun dolun tesislerinde veya ilgili kap imalatçılarında yapılır. Muayene ve testleri olumlu tamamlanan bu kapların kullanımına 31.12.2025 tarihine kadar devam edilir. Kap üstünde muayene tarihi ve son kullanım tarihi işaretlenip, yanına Onay Kuruluşu işareti eklenir.

(13) ADR'ye uygun üretilmiş sıvı ve katı tehlikeli maddelerin taşımada kullanıldığı ADR 4.1.3.6 kapsamındaki basınçlı kapların muayeneleri Onay Kuruluşundan ilgili kapsamda Kurum İçi Muayene Hizmeti Belgesi almış işletmelerde ADR 4.1.3.6.6'da belirtildiği şekilde yapılır. Muayene geçerlilik süresi kap tip onayında aksi belirtilmediği sürece 5 yıldır.

(14) İdare, Yönerge hükümleri ile ilgili ulusal ve uluslararası mevzuat değişikliklerine göre ilave şartlar isteyebilir ve bu Yönergenin uygulanmasına yönelik genelge veya talimatlar yayımlayabilir.

(15) Bu yönergede hüküm bulunmayan teknik hususlarla ilgili ADR mevzuatında belirtilen hükümler geçerlidir.

GEÇİCİ MADDE-1 (1) Yönerge'nin 12 nci madde birinci fıkrada (d) bendi hükmü 01.07.2022 tarihinden sonra yapılacak incelemelerde uygulanır.

Yürürlükten Kaldırılan Yönerge

MADDE 15- (1) 30.12.2016 tarih ve 98853 sayılı Bakanlık Makamının Olur'u ile yürürlüğe giren Tehlikeli Madde Taşıyan Eski Araç ve Üst Yapıların Muayene ve Belgelendirmeleri Hakkında Yönerge yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 16- (1) Bu Yönerge yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 17- (1) Bu Yönerge hükümlerini Ulaştırma Hizmetleri Düzenleme Genel Müdürü yürütür.

EK-1

GAZ TAŞIYAN ESKİ TANKLAR İÇİN ÜRETİCİ FİRMA BEYANI

1. Üretici Firma Adı:
2. Tankın Üretim Yılı:
3. Tank Üretim Seri No:
4. Taşınabilir Basıncılı Ekipmanlar Direktifine Göre Belgelendirme İşlemi Yapılmış mı?¹:
Evet Hayır
5. Tasarım Standardı²:
6. Tankın İmalinde Kullanılan Malzemeler³:
 - 6.1. Ön ve Arka Bombe Malzemesi:
 - 6.2. Gövde Malzemesi:
 - 6.3. Tank Çapı : mm
7. Et Kalınlıkları:
 - 7.1. Ön ve Arka Bombe Et Kalınlığı: mm
 - 7.2. Gövde Et Kalınlığı: mm
8. Basınç ve Sıcaklık Bilgileri:
 - 8.1. Maksimum Çalışma Basıncı: Mpa
 - 8.2. Doldurma/Boşaltma (Pompa) Basıncı: Mpa
 - 8.3. Test Basıncı: Mpa
 - 8.4. İşletme Sıcaklığı: °C
9. Güvenlik Valfleri/Patlatma Diskleri:
 - 9.1. Adet:
 - 9.2. Marka, Model:
 - 9.3. Açma/Kapama Basıncı: Mpa
 - 9.4. Boşaltma Kapasitesi: m³/sn
10. Tankta Taşınabilecek Tehlikeli Maddeler:

UN Numarası	ADR 3.2 Tablo A'ya Göre Adı	ADR 4.3'e Göre Test Basıncı (Mpa)	ADR 4.3'e Göre Azami Kapasite (kg/litre)

Üretici Firma Sorumlusu:

Ad/Soyad :
Unvan :
Firma Kaşesi/İmza :

1. İlgili sertifika ve Raporlarını Beyana ekleyiniz.
2. Tasarım standardının yılı mutlaka belirtilmelidir.
3. İmalat malzemeleri ilgili standartta belirtilen malzeme kodu ile belirtilmelidir.
4. Vakum izolasyonlu kriyojenik tanklarda bu beyanın 6. ve 7. Maddelerinin doldurulması zorunlu değildir.
5. Tankta ait ilk kontrol ve testlere ilişkin raporlar varsa dosyaya eklenmelidir.

EK-2

TANK MUAYENELERİNDE YAPILACAK İŞLEMLER

Tank Muayene Tipi	İlk/Periyodik Muayene		Ara Muayene (İlk/Periyodik Muayeneleri Takiben)	
	Akaryakıt/Asfalt Basıncsız Kimyasal	Basıncılı Kimyasal	Akaryakıt/Asfalt Basıncsız Kimyasal	Basıncılı Kimyasal
Tankın içinin ve dışının gözle muayenesi	Yüzeide herhangi bir deformasyon/bozulma kaynak ve gövde malzemesinde çatlak bulunmamalıdır. Tank Şase Bağlantılarında herhangi bir bozulma/deformasyon/Kaynak ve gövde malzemesinde çatlak bulunmamalıdır. Tank Şase bağlantılarında kullanılan civatalarda kırılma/sıyrılma/eksiklik olmamalı. Değişen civatalar ilk imalatta kullanılan civatalar ile en az aynı kalite ve ölçüde olmalıdır.		Tankların yalnızca dış kontrolü yapılır, iç kontrolü yapılmaz.	
Tankın et kalınlığı ölçümü	Bu yönergede belirtilen minimum değerler esas alınır. Ara ve periyodik muayenede yalnızca Onay kuruluşu uzmanı tarafından et kalınlığı azalmasından şüpheye düşüldüğü durumlarda uygulanır.			
Hidrostatik test (Tank kısmı için)	Her iki test birleştirilerek tek seferde aşağıdaki gibi uygulanır. Tüm Tank Hidrostatik Test Basıncı 0,5 bar. Bölme Test Basıncı 0,25 bardır.	Her iki test birleştirilerek tek seferde aşağıdaki gibi uygulanır. Test basınçları yönergede belirtilmiştir. Tank Bölmeleri önce bir dolu bir boş olacak şekilde sonra da tüm bölmeler %99'u su ile doldurulup (taşma seviyesinde) kalan boşluk hava ile basınçlandırılır. 30 dakika beklenir. Herhangi bir deformasyon ve sızıntı olmadığı görülür.	Uygulanmaz.	
Tankın Sızdırmazlık ve teçhizat Fonksiyonu testi	Tank Bölmeleri önce bir dolu bir boş olacak şekilde sonra da tüm bölmeler %99'u su ile doldurulup (taşma seviyesinde) kalan boşluk hava ile basınçlandırılır. 30 dakika beklenir. Herhangi bir deformasyon ve sızıntı olmadığı görülür. Tank sızdırmazlık test basıncına (0,2 bar) indirilip 10 dakika beklenir, sızıntı yoksa teçhizatların uygun bir şekilde çalışıp çalışmadığı kontrol edilir.	Tank sızdırmazlık test basıncına indirilip 10 dakika beklenir, sızıntı yoksa teçhizatların uygun bir şekilde çalışıp çalışmadığı kontrol edilir.	Test basıncı 0,2 barda %99'u su ile doldurulup (taşma seviyesinde) kalan boşluk hava ile basınçlandırılır. Tank bölmeleri önce bir dolu bir boş olacak şekilde sonra da tamamı basınçlandırılarak 10 dakika beklenir. Herhangi bir deformasyon ve sızıntı olmadığı görülür. Teçhizatların uygun bir şekilde çalışıp çalışmadığı kontrol edilir.	Test basınçları yönergede belirtilmiştir. Tankın %99'u su ile doldurulup (taşma seviyesinde) kalan boşluk hava ile basınçlandırılarak 10 dakika beklenir. Herhangi bir deformasyon ve sızıntı olmadığı görülür. Teçhizatların uygun bir şekilde çalışıp çalışmadığı kontrol edilir.

EK-2

TANK MUAYENELERİNDE YAPILACAK İŞLEMLER

Tank Muayene Tipi	İlk/Periyodik Muayene		Ara Muayene (İlk/Periyodik Muayeneleri Takiben)	
Tank Tipi	LPG/Basınçlı Sınıf 2 / Vakum İzolasyonsuz Kriyojenik	Vakum İzolasyonlu Kriyojenik	LPG/Basınçlı Sınıf 2 Vakum İzolasyonsuz Kriyojenik	Vakum İzolasyonlu Kriyojenik
Tankın içinin ve dışının gözle muayenesi	Yüzeyle herhangi bir deformasyon/bozulma kaynak ve gövde malzemesinde çatlak bulunmamalıdır. Tank Şase Bağlantılarında herhangi bir bozulma/deformasyon/Kaynak ve gövde malzemesinde çatlak bulunmamalıdır. Tank Şase bağlantılarında kullanılan civatalarda kırılma/sıyrılma/eksiklik olmamalı. Değişen civatalar ilk imalatta kullanılan civatalar ile en az aynı kalite ve ölçüde olmalıdır.		Tankların yalnızca dış kontrolü yapılır, iç kontrolü yapılmaz.	
Tankın et kalınlığı ölçümü	Bu yönergede belirtilen minimum değerler esas alınır. Ara ve periyodik muayenede yalnızca Onay kuruluşu uzmanı tarafından et kalınlığı azalmasından şüpheye düşüldüğü durumlarda uygulanır.	Uygulanmaz.	Yalnızca Onay kuruluşu uzmanı tarafından et kalınlığı azalmasından şüpheye düşüldüğü durumlarda uygulanır.	Uygulanmaz.
Hidrostatik test (Tank kısmı için)	Tank tamamen su ile doldurulmalıdır. Test basıncı, tankta taşınacak tehlikeli maddeye göre ADR Bölüm 4.3'e göre belirlenir. Bekleme süresi minimum 30 dakikadır. Soğutulmuş sıvılaştırılmış gazlar için test basıncı, maksimum çalışma basıncının (güvenlik valfi açma basıncı) 1,3 katından daha az olmayacaktır. Ancak bu basınç, 3 bar (gösterge basıncı) altında olamaz.	Uygulanmaz.	Uygulanmaz.	
Tankın sızdırmazlık ve teçhizat fonksiyon testi	Sızdırmazlık testi Sıvılaştırılmış veya Sıkıştırılmış Gazlar için Hidrostatik Test Basıncının %20'si, Soğutulmuş sıvılaştırılmış gazlar için çalışma basıncının %90'ıdır. Bekleme süresi minimum 10 dakikadır. Teçhizatların uygun bir şekilde çalışıp çalışmadığı kontrol edilir.	Maksimum çalışma basıncının %90'ında yapılacaktır. Bekleme süresi minimum 10 dakikadır. Teçhizatların uygun bir şekilde çalışıp çalışmadığı kontrol edilir.	İlk/Periyodik muayenede belirtilen tank sızdırmazlık ve teçhizat fonksiyon testlerinin aynısı uygulanır.	

- Yalıtımlı tanklarda yalnızca basınç azalmasından şüpheye düşüldüğü durumlarda yalıtım sökülecektir.
- Sıvı tehlikeli kimyasal tanklarda yalnızca şüpheye düşüldüğü durumlarda ve gerekli İSG önlemleri alınarak tankın içine girilerek iç kontrolü yapılacaktır. Bu tanklarda iç kontrol adam deliği veya muayene açıklıklarından yapılacaktır.